

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: Bc. Jan Krtička
Název práce: Mediální reprezentace bytové krize
Autor posudku: Mgr. Tomáš Hoření Samec Ph.D.
Návrh klasifikace práce: *výborně*

Základní charakteristika práce.

Diplomová práce se zabývá diskurzivní analýzou mediálních reprezentací pojmu „bytová krize“ v kontextu Prahy se zaměřením na období 2016-2018. Jedná se o formálně dobře zvládnutou práci s kvalitně zpracovaným analytickým a konceptuálním rámcem, která se zabývá aktuálním a společensky relevantním tématem.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Záměr a cíl práce jsou jasně formulován v úvodu; výzkumné otázky jsou srozumitelně formulovány, nicméně až na s 28 – konec kapitoly o Metodě [analýzy]. Závěr práce odpovídá formulovanému záměru i výzkumným otázkám a jasně na ně reaguje.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Ano. Zvolená metoda analýzy je velmi dobře teoreticky diskutována – oceňuji především velmi dobře zpracované části o Krizi a kritice (s 17) a následně o Diskurzu (s 18), přičemž na tento přehled literatury navazuje popis vlastního analytického rámce informovaného dílem Normana Fairclougha a dalšími autory. Postup je srozumitelný i pro výzkumníky, kteří se přímo analýzou diskurzu nezabývají, případně pro ty, jejichž hlavním oborem nejsou housing/urban studies.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Ano – jak bylo zmíněno výše, tak propojení teoretické, metodické a analytické (empirické) části práce logicky a obsahově navazuje a autor pracuje a rozvíjí koncepty zmíněné v teoretické části práce (např. komodifikace bydlení) i v rámci své analýzy.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Ano – práce má standardní strukturu vědeckého textu, kdy na sebe jednotlivé části logicky navazují a struktura je přehledná (z technického hlediska by pro lepší orientaci bylo možné použít číslované nadpisy až na třetí úroveň nadpisů). Co se týče argumentace, tak práce splňuje kvalitativní standard odborné literatury.

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Jestliže je možné jako velmi kvalitní hodnotit kapitoly č. 2.2 a 2.3. (Kříze a kritika, Diskurz a společenská změna), kdy autor originálně a fundovaně pracuje s literaturou, tak jako problematické hodnotím úvodní části (s 12-17) o oboru housing studies, kdy autor práce vytváří určitého „slaměného panáka“ v tom smyslu, že na jednu stranu kritizuje a-teoretičnost daného oboru (cituje Kemenyho „letitou“ práci), avšak jakoby se vyhýbal citovat práce z oboru housing studies, které pracují s robustním teoretickým aparátem a nejedná se jen o empirické práce. V některých případech dokonce takové texty autor cituje, ale jako by opomenul, že je v nich více či méně signifikantní teoretický vklad (což je samozřejmě do určité míry subjektivní). To poněkud podkopává důvěryhodnost celé argumentace, obzvláště když autor poněkud protiřečí, když na jednu stranu kvůli „globálnímu charakteru bytové krize“ nechce využívat (teoretického) odkazu českých/slovenských autorů (s 13-14), ale zároveň autor nechce uskutečnit „detailní rozbor citovaných prací [zahraničních]“, i když hovoří o nedostatku relevantních českých prací (s 15), což ovšem sám částečně popírá odkazy v poznámce pod čarou na s 14. Pro čtenáře taková argumentace působí zmateně a nekonzistentně.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Zvolené metody i uskutečněné kroky v rámci (pre)analýzy a výběru analyzovaného souboru dat lze hodnotit jako kvalitní. Zvolený rámec umožnil systematickou a replikovatelnou analýzu daného souboru textů a jako velmi kvalitní je možné hodnotit také snahu o zasazení lingvistické roviny analýzy do širšího diskurzivně-sociálního kontextu pomocí studia souvisejících dokumentů (například koncepce bydlení MMR atd.). Prezentace výsledků je srozumitelná a přesvědčivá, podobně jako jejich interpretace, kde je ovšem největší slabina empirické části práce: interpretace analýz a identifikace dvou typických způsobů vypovídání o krizi bydlení (protektivní a deregulační) je poměrně nepřekvapivé a mohlo by sloužit spíše jako určitá vstupní hypotéza spíše než jako hlavní „objev“ – závěr analýzy, respektive interpretace výsledků diskurzivní analýzy. V tomto ohledu má práce ještě určité slibný potenciál, aby dokázala tento validní výsledek dále re-interpretovat a pracovat s tímto závěrem tak, aby závěry byly více objevené a tudíž relevantní. Na druhou stranu nelze podle mého požadovat vždy „originální“ a „naprosto nečekaná“ zjištění, jestliže daná data hovoří takto, nicméně i autor hovoří o tom, že zvolené typizace vychází z určitého spektra/palety způsobů vypovídání a bylo by tedy zajímavé je nuancovat.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Podle mého názoru závěry práce a interpretace výsledků analýzy formálně naplňuje požadavek na zodpovězení výzkumných otázek. Zároveň jsem předestřel (viz výše) určité dílčí nedostatky nebo spíše další potenciál pro to formulovat závěry práce, které budou méně nepřekvapivé. Oceňuji zařazení kapitoly o reflexi pozice autora a diskuze limitů zvoleného přístupu; v dané práci bych ji možná zařadil do kapitoly Metoda, protože by to čtenáři usnadnilo čtení empirické části.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce má bez příloh cca 160 tis. znaků a splňuje požadavky na citační normu, odkazy a popis datových zdrojů. Určité nedostatky spatřuji v nedostatečně jasném vymezení myšlenek autora v souvislosti s formulací „vlastního analytického přístupu“ (kap. 3.2., s 26-27), kdy zvolené analytické roviny, jejich konceptualizace a definice působí jako minimálně inspirované jinými studiemi, které se daným tématem/analýzou diskurzu přímo zabývají. Jinými slovy – je téměř nemožné „vymyslet“ vlastní analytický rámec, který by nebyl určitým způsobem inspirován a tuto inspiraci je nutné explicitně zmínit a zohlednit při citování. Proto i zde působí pro čtenáře jako matoucí, když autor nejprve říká, že CDA nepřejímá, ale pak se vůči ní vztahuje při formulaci „vlastního analytického přístupu“.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Práce s databází (NewtonMedia) a dalšími zdroji je možné hodnotit jako kvalitní; práce se zahraniční i českou literaturou je dostačující, nicméně v případě argumentace autora o určitých problémech daného oboru chybí pohled, respektive zmínění prací, které jsou teoreticky fundované – vytváří se tak určitý zkreslený pohled na danou situaci.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Jazyk, stylistika a grafické zpracování práce je na velmi vysoké úrovni.

Další poznámky

Je potřeba znovu ocenit společenskou relevanci této práce a vybrané téma a například pokus o identifikaci styčných témat obou typických projevů vypovídání o krizi (s 67).

Celkové hodnocení práce

Celkově je práce velmi kvalitně zpracovaná, a i přes určité dílčí nedostatky a nedotaženosti (interpretace výsledků analýz, vztah vlastního analytického rámce k jiným, argumentace v teoretické části) je možné pozitivně hodnotit vysokou míru systematičnosti, srozumitelnosti a promyšlenosti realizované analýzy, stejně tak jako promyšlenou práci s literaturou o kritické diskurzivní analýze (Fairclough). Po poměrně dlouhé úvaze ji navrhuji hodnotit jako výbornou i přes to, že si myslím, že by některé zmíněné nedostatky mohly (měly) být odstraněny nebo přepracovány.

Otázky a náměty k obhajobě

Je možné formulovat na základě analýzy jiné (další) typické způsoby vypovídání o krizi bydlení? Lze na základě analýzy přeformulovat daný diskurz a navrhnout jiné kategorie přemýšlení o krizi, tj. pokusit se alespoň částečně z daného diskurzu „vystoupit“? Proč byl zvolen jako klíčový teoretický rámec konstruktivistický přístup a proč nebyl aktualizován o současnější literaturu z oboru housing/urban studies?

Datum: 22. 1. 2020

Podpis: Mgr. Tomáš Hoření Samec Ph.D.